

1. Esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti pykälään 4 a § Lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin.**Selkiyttääkö ehdotus lapsen kasvatuksen, valvonnan ja huolenpidon sekä perusoikeuksiin kajoavien rajoitusten rajanvetoa? Jos ei, miten säännöstä tulisi muuttaa?**

Vastaus:

Pykälä ja perustelut jättävät tulkinnan varaa. Vaatii mielestämme täsmennystä rajanvetoon (mikä fyysinen puuttuminen on vielä kasvatusta ja huolenpitoa ja mikä menee niin pitkälle, että on rajoitustoimenpide). Rajanveto tulee vaatimaan paljon työntekijöiden koulutusta. Lähtökohtaisesti pidämme hyvänä sitä, että esim. huoneeseen ohjaaminen kevyesti käsivarresta laitoksessa ei vaadi rajoituspäätöstä. Rajoituspäätösten kirjaamisen vähentyminen vapauttaisi laitoksessa aikaa muuhun työhön. Perhehoidon näkökulmasta on tärkeää, että kasvatusta erottuu rajoitustoimenpiteistä.

2. Esitetään säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä (13 b §).**Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?**

Vastaus:

Ehdotettu muutos on asiakasnäkökulmasta perusteltu, mutta mitoituksen rajaaminen sosiaalityöntekijää kohden ei ole tarkoituksenmukainen. Mitoitus sosiaalityöntekijää kohden laskettuna (keskiarvon sijaan) voi pahimmillaan vaarantaa sujuvan asiakasprosessin ja pitkäaikaisen asiakassuhteen. Ehdoton asiakasmäärän rajaaminen ei jätä soveltamisen varaa käytännön työn organisoimisessa. Mitoitus tulee voida laskea keskimääräisesti kuntatasolla.

Mitoituksen säätäminen ainoastaan lastensuojeluun voi aiheuttaa asiakkaiden jäämisen sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin, jolloin lastensuojelutyö saattaa muuttua lähinnä huostaanoton valmisteluun liittyväksi. Toisaalta voi olla vaara, että sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista siirretään lastensuojelun asiakkuuteen liian matalalla kynnyksellä.

Käytännön kannalta mitoituksen laskeminen sosiaalityöntekijää kohden uhkaa sujuvaa asiakasprosessia ja työn organisoimista. Arjessa asiakkaat ja perheet ovat erilaisia suhteessa siihen, miten paljon asiakkuus työllistää sosiaalityöntekijää ja joskus joudutaan erittäin työllistävän asiakkaan kohdalla rajaamaan sosiaalityöntekijän vastuulle tulevia asiakkuuksia. Lisäksi miten esimerkiksi huomioidaan tilanteet, joissa lastensuojelun asiakkuudessa olevaan perheeseen syntyi uusi lapsi ja perheen asioita hoitavalla sosiaalityöntekijällä olisi työntekijäkohtainen asiakasmääränsä jo täynnä?

Epäselvää on ja tarkennusta esitykseen tarvitaan sen suhteen, kuuluvatko palvelutarpeen arvioinnit mitoituksen piiriin.

Tampereen ja Oriveden yhteistoiminta-alueen osalta ehdotettu mitoitus vaatisi nykyisten asiakasmäärien perusteella laskettuna vähintään 20 sosiaalityöntekijän lisäyksen, n. 1,3 miljoonaa euroa.

Sosiaalityöntekijöiden saatavuus on viime vuosina ollut erittäin haastavaa, joten mitoituksen tullessa on vaara, ettei rekrytointivaikeuksien takia pystytä mitoitusta ei käytännössä toteutua.

Sosiaalityöntekijämitoituksen lisääminen tulee edellyttämään sosiaalityön koulutuksen lisäämistä, mikä tulee huomioida yliopistojen rahoituksessa. Sosiaalityöntekijöiden lisääminen ei yksin ole ratkaisu lastensuojelun haasteisiin, enemmän huomiota tulisi kiinnittää moniammatillisen työn mahdollisuuksiin.

3. Esityksen tavoitteena on vahvistaa sijaishuoltoon sijoitetun lapsen oikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erityispalveluihin.

3 a. Vastaavatko 15 §:n täsmennykset tätä tavoitetta?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

3 b. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Muutos on tarkoituksenmukainen ja edesauttaa siinä, että lastensuojelun asiakas ja hänen perheensä saa viipymättä tarvitsemansa palvelut, jolloin näin tapahtuessa myös lastensuojelun tarve saattaa vähentyä.

Kirjallisen perusteen vaatiminen on hyvä ja selkeä asia. Ehdotus johtaa parempaan ja selkeämpään yhteistyöhön terveydenhuollon puolelta, koska kirjalliseen perusteluun on löydyttävä riittävät perustelut, kun nykykäytännön mukainen toteamus siitä, että lapsi ei ole terveydenhuollon keinoin autettavissa, ei ole enää riittävä.

Lain soveltamisen näkökulmasta pitäisi selkeyttää mitä tarkoittavat termit viivytyksettä ja välttämättömät palvelut. Jos palvelut ovat välttämättömiä lastensuojelun näkökulmasta, ovatko ne niitä myös terveydenhuollon näkökulmasta. Tästä syystä kirjallinen vastaus terveydenhuollosta on tarkoituksenmukainen.

Terveydenhuollon osaamisen vieminen sijaishuollon yksiköihin on erittäin tarpeellista, mutta tämä tulee mahdollisesti myös nostamaan merkittävästi sekä sijaishuollon kustannuksia että terveydenhuollon työntekijöiden tarvetta ja kustannuksia. Mielestämme lainsäädännössä ja perusteluissa jää kuitenkin vielä liikaa tulkinnanvaraa sen osalta, että mitä terveydenhuollon osaamisen vieminen lastensuojeluyksikköön käytännössä tarkoittaa. Toivomme sen tarkoittavan aitoa integroitua yhteistä työtä emmekä vain nimeä paperissa.

4. Ehdotuksessa esitetään säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta voimassa olevan lastensuojeluasian vireille tulon sijaan. Tavoitteena on, että tämä vahvistaisi sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin ensisijaisuutta.

Onko ehdotettu sääntely tarkoituksenmukainen asetetun tavoitteen kannalta?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 4

STM:n työryhmän ehdotus: Mikäli sosiaalityöntekijä arvioi, että tuen tarvetta on, mutta lastensuojelun keinovalikoima ei sovellu tilanteeseen, tulee hänen ohjata lapset ja perheet muiden palvelujen piiriin, jotta lapsi ja perhe saavat tarvitsemansa avun ja tuen.

Tampereen kommentti: Hyvä muutos, mutta vaatii mahdollisesti lisäresursseja myös sosiaalihuoltolain mukaisiin sosiaalityön palveluihin, joten kasvattaa kustannuksia.

5. Ehdotuksessa esitetään lastensuojelun asiakkuuden päättymisestä säätämistä. Mitä käytännön vaikutuksia tällä sääntelyllä olisi?

Vastaus:

Tämä voisi tuoda tullessaan tiettyä selkeyttä prosesseihin ja uskallusta myös lopettaa asiakkuuksia silloin, kun palveluille ei enää ole perustetta. Tavoitteen mukaisesti ns. haamuasiakkuudet todennäköisesti vähenisivät. Mikäli 35 asiakkaan mitoitus tulisi lakiin, tämä olisi myös välttämätöntä.

6. Tavoitteena on ehkäistä lapsen sijoituksen tarpeen syntymistä. Tässä ehdotuksessa esitetään säädettäväksi uusi tehostettu avohuollon tukitoimi, jonka perusteella lapselle voitaisiin järjestää moniammatillista kuntouttavaa tukea kotioloissa lapsen vanhemman tai muun läheisen kanssa.

6 a. Arvioitko ehdotetun säädöksen johtavan käytännössä avohuollon palvelujen kehittämiseen?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

6 b. Miten arvioitte tämän tavoitteen toteutuvan ehdotetun säännöksen avulla?

Vastaus:

Tampereen ja Oriveden yhteistoiminta-alueen näkökulmasta tämä ei muuta nykyistä palvelujärjestelmää, sillä tällaista palvelua on jo ollut mahdollista tarjota intensiiviyö -nimisenä.

7. Sijaishuoltopaikan valintaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettävän.

Sijaishuoltopaikan valinnassa tulisi aina arvioida yksilöllisesti lapsen etu, lapsen tarpeita vastaava kuntoutuksellinen osaaminen ja lapsen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja muun opetuksen sekä siihen tarvittavan tuen varmistaminen. Millaisia vaikutuksia näette ehdotetulla sääntelyllä olevan sijaishuoltopaikan valintaan ja sitä koskevaan päätöksentekoon? Onko pykälän sääntely asetettujen tavoitteiden näkökulmasta riittävä?

Vastaus:

Lapsen etu tulisi aina olla sijaishuoltopaikkaa valittaessa etusijalla. Käytännössä tämä ehdotus saattaa olla hieman hankalasti toteutettavissa esim. niissä tilanteissa, joissa lapsen edun mukaisin sijaishuoltopaikka on täynnä. Jäädäänkö odottamaan parasta paikkaa lapselle vai sijoitetaanko lapsi yksikköön, joka ei täysin vastaa lapsen tarpeisiin mutta kykenee lapsesta huolehtimaan, jolloin lapsi saa apua ja tukea? Riittävätkö tämän lakiesityksen muut ehdotukset takaamaan sen, että jatkossa on tarjolla riittävästi juuri jokaisen lapsen tarpeita vastaavia sijaishuoltopaikkoja?

Tampereen ja Oriveden yhteistoiminta-alueella on pitkälti toimittu tämän pykälän mukaisesti jo nyt. Perusopetuksen osalta laitos on tuottanut asiakasohjaukseen tiedon kouluvaihtoehtoista ja hoitanut käytännön järjestelyt sijoituskunnassa. Lapsen etu on aina ollut ratkaiseva tekijä sijaishuoltopaikan valinnassa. Tampereen ja Oriveden osalta (osana koko Pirkanmaan laajuista kilpailutusta ja palveluntuottajarekisteriä) on palvelunhankinnassa huomioitu erityisosaamiset yhtenevästi lakiluonnoksen kanssa. Sopivan paikan odottaminen voi aiheuttaa lyhytaikaisen sijaishuollon palvelujärjestelmässä hankaluutta. Palveluiden räätälöinti sijaishuollon ympärille ja läheisverkoston korostaminen edelleen ovat hyviä asioita. Hoidon viitekehityksen kuvaamista ja täsmenämistä pidetään hyvänä ja tarpeellisena.

Lapsen osallisuuden korostaminen sijoitusprosessissa ja paikan valintaan vaikuttaminen voivat toimia lasta, nuorta ja perhettä sitouttavana elementtinä, mutta varsin usein sijoituspaikoissa ei ole valinnanvaraa. Sijaishuollon kustannuksia nostaa myös osallisuuden lisäämisen mahdollistaminen, joka vaatisi lisäpanostusta asiakasohjaukselta ja lapsen asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä. Asiakkaan kanssa työskentely sijaishuoltopaikan valinnan aikana vie myös aikaa, jolloin voi tulla kyseeseen tarve pitää sijoituspaikkoja varattuna asiakkaalle siten, että joudutaan maksamaan varausmaksuja.

8. Lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen tukemista ehdotetaan vahvistettavan erityisesti sijaishuollon aikana (49 a §, 50 §, 52 a §, 57 § ja 60 d §).

Miten ehdotettu sääntely vastaa lapsen sijaishuollon aikaiseen tuen tarpeeseen perusopetuksen ja toisen asteen tutkinnon suorittamisessa?

Ei kommentteja.

9. Esitetään säädettäväksi vaativan sijaishuollon sisällöstä, tarkoituksesta ja järjestämisestä.

9 a. Onko 49 a §:n sääntely vaativasta sijaishuollosta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- Kyllä
- Kyllä pääosin
- Ei pääosin
- Ei
- Ei kantaa

9 b. Mitä käytännön vaikutuksia ehdotuksella olisi?

Vastaus:

Sääntely vaativasta sijaishuollosta on tarkoituksenmukainen. Se ohjaa myös lastensuojeluyksiköitä esim. resurssien ja tietynlaisen osaamisen vahvistamisen suhteen. Parhaimmillaan ehdotus auttaa sekä niitä sijaishuollossa olevia lapsia, jotka pärjäävät vähemmällä tuella sekä niitä lapsia, jotka tarvitsevat vaativaa sijaishuoltoa. Ehdotuksessa olisi hyvä vielä tarkemmin määritellä se, mitä käytännössä tuo integroituna laitoshoitona tarkoittaa.

Vaativa sijaishuolto on pitkälti se, joka Tampereen ja Oriveden (ja koko Pirkanmaan laajuudessa) kilpailutuksessa on erityis- (ja vaativa) taso. Mitoituksen puute on ehdoton heikkous. Mitoitus vaikuttaa käytännössä siihen, tuoko pykälä sijaishuollon kenttään mitään muutosta ja vähentääkö vaativa sijaishuolto eho-jaksojen tarvetta. Tullee aiheuttamaan vuorokausihintojen nousua, mikäli henkilöstömitoitus nousee nyt vallalla olevasta 1,3:sta. Työntekijöiden lisäystä hankaloittaa maan laajuinen puute amk-tasoisesta työvoimasta.

Tampereen osalta ehdotus muuttaisi nykyisin Tampereen kaupungin 24 paikkaisen kiireellisten sijoitusten perhetukikeskuksen vaativan sijaishuollon yksiköksi, jolloin paikkaluku putoaisi 7+7 paikkaan. Tämä vaikeuttaisi huomattavasti palvelujen järjestämistä ja aiheuttaisi äärimmäisen hankalan tilojen tyhjäkäytön, jos ja kun samaan yksikköön ei voida järjestää esimerkiksi vammais- tai vanhuspalveluja. Myös yksityisten laitosten osalta tämä tullee aiheuttamaan suuria tilaongelmia. Muutoksen soveltamisessa tarvittaisiin pitkä siirtymäaika esim. siten, että uudet laitokset hyväksyttäisiin uusien edellytyksien, mutta ennen lainmuutosta perustetut voisivat toimia vanhan lain edellytyksien.

Lääkätieteen, psykologian tai sosiaalityön asiantuntemuksen määrittely jää lakiluonnoksessa liian väljäksi. Riittääkö se, että lääkäri, psykologi ja sosiaalityöntekijä ovat nimettyinä ja käyvät ehkä kerran kuukaudessa yksikössä vai vaaditaanko, että jokaisessa yksikössä todella on edellä mainittua henkilökuntaa? Tämä vaikuttaa merkittävästi myös palvelun kustannuksiin.

10. Selkeyttääkö ehdotettu muotoilu erityisen huolenpidon jakson hoidollista ja kuntouttavaa sisältöä?

- Kyllä
- Kyllä pääosin
- Ei pääosin
- Ei
- Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 10

Vastaus:

EHO -jakson pidentyminen nähdään hyvänä, mutta kestoa tärkeämpänä pidettäisiin sitä, että jaksolle pääsee oikea-aikaisesti viikkojen jonottamisen sijaan. Eho-jakson hoidollinen ja kuntouttava sisältö vastaa muutoksiin, joita sosiaalityön kentällä on toivottu, joskin hoidollinen ja kuntouttava sisältö voisi olla vielä laajemmin määritelty. Eho-jakson määrittelemisen rajoitustoimenpiteiden ulkopuolelle on merkittävä muutos. Eho-paikkojen määrän tarpeen voisi arvioida lisääntyvän, kun jaksojen pituudet kasvavat, ellei sitten vaativa sijaishuolto tule vähentämään tarvetta. Yksityisiä palveluntuottajia Tampere ei ole käyttänyt tähänkään asti eho-hoidon tuottamiseen. Paine oman maakunnallisen eho-yksikön perustamiseen tullee kasvamaan, jos kilpailu eho-paikoista kovenee. Lääkinnällisen katkon toteuttamismahdollisuutta osana eho-jaksoa pidetään tarpeellisena.

11. Ehdotuksen tavoitteena on turvata erityisen huolenpidon jakson riittävän pitkä aika lapsen itseään vahingoittavan käyttäytymisen ja vakavan päihdeongelman katkaisemiseksi.

11 a. Vastaako ehdotettu muotoilu näihin tavoitteisiin?

- Kyllä
- Kyllä pääosin
- Ei pääosin
- Ei
- Ei kantaa

11 b. Millaisia vaikutuksia erityisen huolenpidon jakson pidentämisellä olisi?

Vastaus:

On hyvä, jos EHO-jaksoja voidaan tarvittaessa pidentää. Tällä hetkellä osa nuorista, jota tarvitsevat EHO-jaksoja, selkeästi hyötyisivät pidemmästä yhtäjaksoisesta EHO:sta, koska heidän oireilunsa on niin vakavaa ja ollut niin pitkäkestoista, että suunnan muuttamiseen ja tilanteen vakauttamiseen menee aikaa.

Tarvittaisiin lisää eho-paikkoja ellei vaativa taso olisi niin korkeasti henkilöstömitoitettu, että vähentäisi ehojen tarvetta. Pitkien jaksojen haittapuolena on se, että ellei aiempaa sijaishuoltopaikkaa pidetä tyhjillään puolta vuotta ehon aikana, on lapselle ehon aikana etsittävä uusi sijaishuoltopaikka. Paikan varaaminen sijaishuoltopaikasta aiheuttaa myös kustannusten nousua.

12. Erityisen huolenpidon jakson päätöksenteko: Millaisia vaikutuksia olisi nykyisen päätöksentekorakenteen (30 + 60 vrk) muuttamisella siihen, että jatkossa yksi päätös mahdollistaisi enimmillään 90 vuorokauden erityisen huolenpidon jakson ja sen jälkeen tarvittaessa enimmillään toisen 90 vuorokauden jakson?

Vastaus:

Lapsen näkökulma: Helpompi asettua eho-jaksolle kun aika on pidempi. Tavoitteiden saavuttaminen todennäköisempää pidemmällä jaksolla. Työntekijän näkökulma: Työskentelyrauha ja motivoinnin ja sitouttamisen onnistumisen paremmat mahdollisuudet.

13. Onko ehdotettu erityisen huolenpidon asumisyksiköiden henkilöstöresurssi (59 a §) riittävä?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 13

Vastaus:

Tampereen kaupungin päiväystyösosastot koetaan olevan vaativaa sijaishuoltoa, koska yksikköön otetaan vastaan kaikki lapset ja nuoret (mm. nepsy, kehitysvamma, päihde, aggressiivisuus, itsetuhoisuus, mielenterveyden haasteet). Tällä hetkellä yksikössä on 24 asiakaspaikkaa.

Mittava henkilöstöresurssi on käytännössä vaikea saada toteutettua, kun lisähenkilöstöä tarvittaisiin sekä ehoille että vaativaan sijaishuoltoon eikä amk-tasoista työvoimaa ole laajasti saatavilla.

Kysymyksiä herättää, mikä on riittävä henkilöstömäärä? Voiko lastensuojelulaitos itse määrittää riittävän henkilöstömäärän, jos se arvioi, että lasten turvallisuus ja huolenpito on hoidossa. Miten arvioidaan se, että näin oikeasti on?

14. Ehdotuksessa esitetään erityisen huolenpidon jaksojen tuottamista valtionlastensuojeluyksiköille, yksityisille koulukodeille sekä kunnan ja maakunnan omistamille lastensuojelulaitoksille. 14 a. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

14 b. Mitä vaikutuksia sillä olisi?

Vastaus:

Ihmisoikeuksia rajoittavat merkittävät toimet on syytä olla julkisella palveluntuottajalla, "laajoilla hartioilla", jolloin osaamisen kautta laatu lisääntyy. Valvonnan näkökulmasta yksityinen sektori on käytännössä turvattomampi.

15. Miten 11 luvun säännökset rajoituksista toteuttavat sijaishuollossa olevien lasten perus- ja ihmisoikeuksia?

Vastaus:

Sosiaalityöntekijän päätöksenteon lisääntyminen vahvistaa lasten ihmisoikeuksia. Sosiaalityöntekijän päätösvastuu vahvistuu.

16. Miten ehdotetut 11 luvun tarkennetut säännökset toteuttavat ehdotetun 4 a §:n 2 momentintavoitteita? Miten ehdotetut muutokset vastaavat käytännön tilanteisiin sijaishuollossa?

Vastaus:

Riittävää henkilöstömitoitusta tarvitaan ilta/yöaikaan myös luvatta poistuneiden ja palaamatta jättäneiden lasten etsimiseen ja noutamiseen takaisin sijoituspaikkaan. Selkeyttä kaivattaisiin rajanvetoon kasvatuksen ja rajoitustoimenpiteiden välillä.

Resurssilisäystä tarvitaan yöaikaiseen henkilöstömäärään osastoilla, kun/jos tulee varautua eristystilanteeseen kaikkina vuorokauden aikoina. Ylipäänsä sijaishuollon yksiköissä resurssilisäyksiä tarvitaan eli mitoituksessa tulee huomioida rajoitepäätöksiin liittyvät henkilöstövaateet. Tämä ehdotus menee yksiin aiemmassa luvussa olleen esityksen kanssa henkilöstömäärästä.

Lakiin perustuvat koulutukset vaativat tarvittavaa resurssointia koulutuksiin.

63 § Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös

65 § Aineiden ja esineiden haltuunotto.

Viitaten lisäykseen: Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti. Säännöksellä selkeytettäisiin laitoksen mahdollisuutta ottaa haltuun lapsella olevat lapsen oman tai toisten lasten sijaishuollon järjestämistä tai laitoksen yleistä järjestystä todennäköisesti vakavasti haittaavat muut kuin 1 momentissa tarkoitetut aineet ja esineet, rahavarat, maksuvälineet ja muut näihin verrattavat välineet tai hyödykkeet.

Tampereen kommentti: hyvät lisäykset.

66 § Henkilöntarkastus:

Hyvä näkökulma turvallisuutta ajatellen.

68 § Kiinnipitäminen:

Viitaten lisäykseen: Pykälää esitetään tarkennettavan siten, että kiinnipidon olisi aina oltava lyhytaikainen toimenpide. Lisäksi 1 momenttiin esitetään lisättäväksi säännös, jonka mukaan sosiaalityöntekijän olisi arvioitava ja tehtävä suunnitelma yhdessä lapsen ja sijaishuoltoapaikan sekä mahdollisuuksien mukaan vanhempien kanssa, millä tavoin kiinnipidot olisivat vältettävissä lapsen edun huomioivalla tavalla, jos kiinnipitoon on jouduttu turvautumaan toistuvasti.

Tampereen kommentti: Hyvä lisäys. Aina on hyvä ainakin lapsen kanssa etukäteen keskustelua ja tehdä ns. turvasuunnitelma siitä, miten lapsi ja mahdollisesti vanhemmat toivovat, että tilanteissa, jossa lapsen on vaikea hallita omaa käyttäytymistään, sijaishuoltoapaikassa olevat aikuiset toimivat. Toisaalta hyvin hallittu ja osattu kiinnipito voi tuottaa lapselle kokemuksen siitä, että tilanne on aikuisella hallinnassa silloin, kun se

ei ole lapsella millään tasolla hallinnassa. On tärkeä tunnistaa se, mistä lapsen hallitsematon käyttäytyminen voi johtua ja sitä kautta lisätä lapsen turvallisuuden tunnetta.

69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen

Tampereen kommentti: Hyvä, että selkeyttää vastuukysymystä (laitoksen vastuulla vain kiireelliset tapaukset).

69 a § Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen.

Viitaten lisäykseen: *henkilö vain kiireellisessä tapauksessa enintään 7 vuorokaudeksi.*

Tampereen kommentti: Aiheuttaa turvattomia tilanteita, jos sijoituspaikan työntekijällä ei ole kiinniotto-oikeutta, ainoastaan kiinnipitomahdollisuus autossa.

Riittävää henkilöstömitoitusta tarvitaan ilta/yöaikaan myös luvatta poistuneiden ja palaamatta jättäneiden lasten etsimiseen ja noutamiseen takaisin sijoituspaikkaan. Selkeyttä kaivattaisiin rajanvetoon kasvatuksen ja rajoitustoimenpiteiden välillä.

Resurssilisäystä tarvitaan yöaikaiseen henkilöstömäärään osastoilla, kun/jos tulee varautua eristystilanteeseen kaikkina vuorokauden aikoina. Ylipäänsä sijaishuollon yksiköissä resurssilisäyksiä tarvitaan eli mitoituksessa tulee huomioida rajoitepäätöksiin liittyvät henkilöstövaateet. Tämä ehdotus menee yksiin aiemmassa luvussa olleen esityksen kanssa henkilöstömäärästä.

Lakiin perustuvat koulutukset vaativat tarvittavaa resurssointia koulutuksiin.

70 § Eristäminen:

Viitaten lisäykseen: *Henkilöntarkastusta esitetään täsmennettävän niin, että lapsi ja hänen mukanaan olevat tavarat voitaisiin tarkastaa metallinilmaisinta tai muuta sellaista teknistä laitetta käyttäen sen selvittämiseksi, ettei hänellä ole mukanaan vaarallisia esineitä ja ainetta.*

Tampereen kommentti: Hyvä näkökulma turvallisuutta ajatellen.

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

17. Ehdotetun uuden 71 §:n tavoitteena on suojella päihteitä käyttävän lapsen henkeä, terveyttä ja kehitystä.

17 a. Toteuttaako säännös tätä tavoitetta?

- Kyllä
- Kyllä pääosin
- Ei pääosin
- Ei
- Ei kantaa

17 b. Millaisia vaikutuksia ehdotetulla 71 §:ssä säädetyillä erityisillä rajoituksilla näette olevan lapsen päihdehoidon ja -kuntoutuksen toteuttamiseen?

Vastaus:

Edelleen on epäselvää, mitä vaativalla sijaishuollolla tarkoitetaan. Mikä on vaativaa päihdehuoltoa? Kehon ulkoinen tarkastus: vaatii tarkkaa perehdytystä. Työvuorossa pitäisi aina olla joko lähihoitaja tai sairaanhoitaja, jotta kehon ulkoinen tarkastus voitaisiin toteuttaa. Luonnoksessa aiemmin puhuttu AMK-tutkinnon omaavien työntekijöiden lisäämisestä, mistä saadaan riittävästi sairaanhoitajia? Mahdollisesti vähentää päihteiden kulkemista laitoksessa. Onteloiden tutkiminen ei mahdollista, joten tuotua kyllä saa.

18. Miten 69 a §:ssä ehdotetut muutokset mahdollistavat luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamisen?

Vastaus:

Hyvä, että sijoituspaikan vastuuta ja tehtäviä on painotettu ja selkiytetty. Muutokset aiheuttavat kuitenkin painetta resurssien lisäämiseen. Epäselvää on, miten poliisi suhtautuu jatkossa laitoksista tuleviin virka-apupyyntöihin, voiko laitos olla sosiaaliviranomainen. Virka-apupyyntöjen kiertäminen sosiaalipäivystyksen kautta ei ole tarkoituksenmukaista.

19. Miten tehokkaasti ehdotettu 73 §:n mukainen säännös toteuttaa eristämisen täytäntöönpanon valvontaa?

Ei kommentteja.

20. Miten tehokkaasti ehdotettu 74 §:n säännös kirjaamisvelvoitteesta ja toimittaminen kuukausittain aluehallintovirastoon toteuttaa rajoitustoimenpiteiden valvontaa?

Ei kommentteja.

21. Ovatko ehdotetut jälkihuollon sisältöä koskevat täsmennykset riittäviä?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 21

22. Ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtion lastensuojelulaitoksista ja täsmennettävän valtion lastensuojeluyksiköiden tehtäviä vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroituna palveluna. Valtion lastensuojeluyksiköiden tehtävänä olisi vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroidun palvelun, erityisen huolenpidon sekä lastensuojelun jälkihuollonjärjestäminen.

Vastaisiko ehdotetun lain 2 § vaativan sijaishuollon tarpeisiin?

Kyllä

Kyllä pääosin

Ei pääosin

Ei

Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 22

Ei kommentteja.

23. Vapaamuotoiset huomiot koko esityksestä.

Jos ehdotatte muutoksia pykäliin, pyydämme antamaan vastaukset ilmoittaen sen pykälän numeron, jota kommentti koskee.

23 a. Pykälä x tai pykälät x-x §:t ovat hyvät ehdotetussa muodossa

Pykälä 51 on hyvä ehdotetussa muodossa. Perustelu: Kuntoutuksellisen työtteen kirjaaminen esitykseen on tärkeää. Tähän tarvitaan sijaishuollossa myös riittävästi yhteneväistä näkemystä sekä koulutusta. Tämä haastaa palvelujen järjestämisen; nykyiset sopimukset, mitä sisältyy palvelukuvauksiin, mikä järjestetään sen "yli".

Pykälä 52 on hyvä ehdotetussa muodossa. Perustelu: hyvällä kuntouttavalla työotteella saatetaan päästä eteenpäin niin hyvin, että lapsen paluu perheeseen voisi olla lapsen edunmukaista ja sitä tulisi niissä tilanteissa myös lähteä työstämään. Tähän liittyy myös esitys siitä, että koetteeksi kotiin aikaa pidennettäisiin, mikä voisi olla hyvä asia.

Pykälä 60 on hyvä ehdotetussa muodossa. Perustelut: Viitaten lisäykseen: *Säännökseen esitetään lisättäväksi mahdollisuus järjestää erityisen huolenpidon jakso myös alle 12 -vuotiaalle lapselle. Alle 12 vuotiaan erityisen huolenpidon jakso olisi kuitenkin järjestettävä erillään 12 vuotta täyttäneistä, jollei katsota olevan alaikäisen edun mukaista menetellä toisin.* Tampereen kommentti: tämä on tarpeellinen lisäys.

Pykälä 63 on hyvä ehdotetussa muodossa. Perustelut:

Tarkoituksenmukainen ja hyvä muutos sijaishuollon näkökulmasta, että kiireellisissä tilanteissa laitoksen johtaja voi delegoida hoito- ja kasvatushenkilöstölle päätöksen.

Pykälä 69 on hyvä ehdotetussa muodossa. Perustelut: Viitaten lisäykseen:

Lisäksi pykälän 4 momenttia täydennettäisiin niin, että pykälässä säädetty lasta kuljettava henkilö saisi tehdä lapselle 66 §:ssä säädetyn edellytyksin ja tavoin henkilöntarkastuksen kuljetukseen käytettävän auton lisäksi myös erityisestä syystä auton välittömässä läheisyydessä kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseksi. Tampereen kommentti: Tämä on hyvä turvallisuutta lisäävä asia.

Pykälä 75 on hyvä ehdotetussa muodossa. Perustelut: Viitaten lisäykseen: *On tärkeää, että sijaishuollosta itsenäistyvän nuoren kanssa suunnitellaan ja valmistellaan hyvissä ajoin ennen sijaishuollon päättymistä muun muassa asumiseen liittyvät asiat, mahdollisten päihde- ja mielenterveysongelmien jatkohoitokontaktit ja tuki, talouden suunnittelu sekä koulutukseen ja työelämään integroituminen. Tampereen kommentti: Tämä on hyvä lisäys. Toisinaan tällä hetkellä täysi-ikäistymiseen liittyvien asioiden suunnittelu jää kovin viime hetkeen nuoren näkökulmasta.*